

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ **J. T.**, bývajúcej v O., 2/ **J. T.**, bývajúceho v O., 3/ **A. T.**, bývajúcej v O., všetkých zastúpených JUDr. M. S., advokátom so sídlom v Č., proti žalovaným 1/ **A. B.**, bývajúcej v O., 2/ **A. T.**, bývajúcemu v K., 3/ **T. N.**, bývajúcej v O., 4/ **M. T.**, bývajúcemu v O., 5/ **L. S. R. - štátnemu podniku**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenému JUDr. P. H., advokátom so sídlom v R., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 8 C 59/2007, o dovolaní žalobcov 1/, 2/, 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. februára 2009 sp. zn. 9 Co 297/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému 5/ náhradu trov dovolacieho konania v sume 128 eur na účet JUDr. P. H., advokáta so sídlom v R., vedený vo V. Ú. B., a.s. pod číslom X., do troch dní.

Žalovaným 1/ až 4/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Čadca rozsudkom z 3. júla 2008 č.k. 8 C 59/2007-116 zamietol žalobu žalobkyne 1/, ktorou žiadala určiť, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. X. ako parcela X., totožná s nehnuteľnosťou vedenou na Správe katastra Č., na geometrickom pláne č. X., kat. úz. O. z 18. februára 2002 ako X. o výmere X., patrí do dedičstva po nebohom A. T., zomrelom X.. Žalobu žalobcu 2/ na určenie, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. X., kat. úz. O. ako parcela X., totožná s nehnuteľnosťami vedenými na Správe katastra Č. a na geometrickom pláne č. X. z 18. februára 2002 ako parcela č. X. o výmere X. a X. lesný

pozemok o výmere X., patrí do výlučného vlastníctva žalobcu 2/. Žalobu žalobkyne 3/, aby súd určil, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. X., kat. úz. O. ako parcela X., totožná s nehnuteľnosťami vedenými na Správe katastra Č. na geometrickom pláne č. X. z 18. februára 2002 ako parcela X. o výmere X. a X. o výmere X., patrí do výlučného vlastníctva žalobkyne 3/, zamietol. Žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov konania nepriznal. Žalobcom 1/, 2/, 3/ uložil zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovanému 5/ trovy konania v sume 42 520,-- Sk na účet JUDr. P. H., advokáta v R., do troch dní. Mal za to, že žalobcovia tým, že si chceli usporiadať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré sú vedené v súčasnosti podľa stavu katastra nehnuteľností na žalobcu 5/, preukázali naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby, avšak mimo to boli povinní aj preukázať, že určitým spôsobom oni alebo ich právni predchodcovia vlastníctvo k nehnuteľnostiam tvoriacim predmet sporu nadobudli. Dospel k presvedčeniu, že žalobcovia nepreukázali titul, na základe ktorého by vlastnícke právo nadobudli a len samotné užívanie a držba nie je spôsobilá na to, aby sa niekto stal vlastníkom nehnuteľností titulom vydržania. Ohľadne žalobcu 5/ žalobu zamietol pre nedostatok právnej legitímácie v spore s tým, že ako vlastník je na liste vlastníctva zapísaný S. R. - L. S., štátny podnik, pričom žalobcovia žalovaného 5/ žalovali ako L. S., š.p. B. B. a nie ako zástupcu evidenčne vedeného vlastníka. Žalovaní 1/ až 4/ náhradu trov prvostupňového konania priznať nežiadali, trovy prvostupňového konania si uplatnil iba žalovaný 5/, ktorému ako úspešnému účastníkovi v spore priznal účelne vynaložené výdavky spojené s prvostupňovým konaním v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 19. februára 2009 sp. zn. 9 Co 297/2008 postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p., v znení účinnom od 15. októbra 2008, rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Žalobcom 1/, 2/ a 3/ uložil povinnosť každému v sume 42,65 eur zaplatiť žalovanému 5/ trovy odvolacieho konania k rukám JUDr. P. H., advokáta so sídlom v R., do troch dní. Žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia žiaden doklad, ktorý by ich tvrdenia preukazoval, súdu nepredložili a výpis z pozemnoknižnej vložky, vzťahujúcej sa k sporným nehnuteľnostiam, osvedčoval úplne iné právne skutočnosti a popisoval vlastnícke vzťahy úplne odlišným spôsobom než ako tvrdili žalobcovia. Ďalej uviedol, že nedoloženým zostalo i tvrdenie žalobcov o tom, že by nehnuteľnosti z generácie na generáciu prechádzali od 16. storočia iba ústnymi darovacími zmluvami, pričom nimi uvádzané tvrdenia v tomto smere odvolací súd hodnotil ako účelové v snahe obchádzať zákonný postup pri prejednaní dedičstva a z vlastníctva, resp.

spoluvlastníctva nehnuteľností vylúčiť ďalšie osoby, ktoré by eventuálne ako dedičia prichádzali do úvahy. Za najpodstatnejšie však odvolací súd pri preskúmaní veci považoval skutočnosť, že ústna zmluva o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam nemôže objektívne v nadobúdateľovi vyvolať presvedčenie, že je, resp. že na jej podklade sa stal vlastníkom nehnuteľností a že takáto zmluva pre nadobudnutie vlastníctva postačuje. Za správny považoval aj záver súdu prvého stupňa o nedostatku vecnej hmotnoprávnej legitimácie žalobcu 5/.

Proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu, v akom bol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdený, podali dovolanie žalobcovia 1/, 2/ a 3/. Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnili tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že odvolací súd rozhodol o ich odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania napriek tomu, že výslovne oznámili, že nesúhlasia s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania. Ich ako účastníkov konania ani ich právneho zástupcu riadne nepredvolal, neoznámil termín pojednávania a rozhodol v ich neprítomnosti. Zároveň namietali aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberali skutkový a právny stav veci. Odvolaciemu súdu vytýkali aj nesprávne právne posúdenie veci vedúce k nesprávnemu záveru o nedôvodnosti žaloby.

Žalovaní 1/ až 4/ sa k dovolaniu nevyjadrili.

Žalovaný 5/ mal za to, že dovolanie nie je dôvodné. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a žalovanému 5/ priznal náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd S. R. ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či jeho opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade dovolaním žalobcov nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd S. R. k záveru, že dovolanie žalobcov nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných vád vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Z vymenovaných procesných vád je v dovolaní výslovne namietaná vada konania spočívajúca v tom, že žalobcom sa postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd nenariadil pojednávanie.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. O túto vadu konania ide vtedy, ak súd postupoval v konaní tak, že znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok.

Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by v konaní došlo k odňatiu možnosti žalobcom konať pred súdom. Zo spisu vyplýva, že prípisom z 1. augusta 2008 vyzval súd právneho zástupcu žalobcov, aby sa vyjadrili, či súhlasia s prejednaním veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania. V podaní zo 17. novembra 2008 doručenom súdu prvého stupňa 22. augusta 2008 právny zástupca žalobcov oznámil, že s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania nesúhlasia. V dovolacom konaní bolo potrebné posúdiť, či tým došlo k odňatiu možnosti žalobcov konať pred odvolacím súdom.

V čase, keď odvolací súd zisťoval, či účastníci súhlasia s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania, bol účinný Občiansky súdny poriadok v znení do 15. októbra 2008 (t.j. v znení do účinnosti zákona č. 384/2008 Z.z.). Podľa Občianskeho súdneho poriadku v tomto znení platilo ako zásada, že na prejednanie odvolania nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie (§ 214 ods. 1 O.s.p.); výnimky z tejto zásady boli vymedzené ustanovením § 214 ods. 2 a 3 O.s.p.

Dňom 15. októbra 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 384/2008 Z.z., ktorý novelizoval Občiansky súdny poriadok a to jeho ustanovenia § 214.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení od 15. októbra 2008, na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia odvolacieho pojednávania, c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v tomto znení, môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

V zmysle § 372p O.s.p. sa na konania začaté pred 15. októbrom 2008 použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak. Keďže „ďalej“ nie je o možnosti odvolacieho súdu aplikovať ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15. októbra 2008

aj na konania začaté do tohto dňa „ustanovené inak“, Krajský súd v Žiline postupoval správne, keď v danom prípade aplikoval ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení po 15. októbri 2008.

V predmetnej veci je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa, teda mal za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a o veci aj správne rozhodol. Súd prvého stupňa rozhodol v predmetnej veci na pojednávaní a nejde tu ani o verejný záujem, keďže nejde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku sídliska a pod. Dohovor o ľudských právach a základných slobách nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonávať verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní, odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ prejednal odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového súdu vo veci samej dňa 19. februára 2009 bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Postup odvolacieho súdu nemal za následok odňatie možnosti žalobcov konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Nedošlo k znemožneniu realizácie ich procesných práv, priznaných im v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, nie je možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k závadnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa žalobcom znemožnila realizácia ich procesných práv, priznaných im v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany ich práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že žalobcovia v dovolaní namietajú, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový

stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe, ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcov boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalobcami vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcov nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd S. R. dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný 5/ si náhradu trov dovolacieho konania uplatnil a ich výšku vyčíslil. Dovolací súd priznal žalovanému 5/ náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby, ktorú mu poskytol vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalobcov (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 101,25 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 6,31 €)] a po pripočítaní DPH v sume 20,44 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky) predstavuje spolu 128 €. Dovolací súd nepriznal žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 3. februára 2010

**JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská